

תולין פרק עשרים שבת

קמ.

עין משפט נר מצוה

לב א מיי פ"ח מהל' שבת
הל' ד ופ"ב הלכה י
סנה לאון סה טו"ע א"ח
סי' שכת סוף טו:
ט"ב ב ג מיי פ"ב שם
לע"פ ש ט"ע טו:
לד ד מיי שם ה"א טו"ע
שם סוף ז:
לה ה מיי פ"ד מהל' דעות
הלכה י:
לו ו מיי פ"ב סה ט"ע
הלכה ז סנה לאון סה
טו"ע א"ח סי' שכת סוף
טו:
לז ז מיי פ"ח מהל' שבת
סנה לאון סה טו"ע א"ח
סי' שכת סוף טו:
לח ח מיי פ"ח מהל' שבת
לכ סנה שם טו"ע א"ח
סי' שכת סוף א:
לט ט י ב מיי פ"ח מהל' שם
הלכה ז ופ"ב שם סה
י סנה שם טו"ע א"ח סי'
שכת סוף י:
לך ל מ מיי פ"ב מהל' שם
הלכה ז סנה שם טו"ע א"ח
סי' שכת סוף י:

לפי שאין עושיין אותה אלא לגוון איתמר חדרל שלשו מע"ש למחר אמר רב ממוה בכלי אבל לא ביד א"ל שמואל ביד אמו כל יומא ממוה ליה ביד מאכל חמורים הוא אלא אמר שמואל ממוה ביד ואינו ממוה בכלי איתמר ר"א אמר אחד זה ואחד זה אסור ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר אביי ורבא דאמרי תרוייהו אין הלכה כרבי יוחנן קם רבי יוחנן בשימתייה דר"א קם רבי אלעזר בשימתייה דשמואל אביי ורבא דאמרי תרוייהו הלכה כרבי יוחנן (א) אימיה דאביי עבדא ליה ולא אכל דביתהו רבא בר שבא הוה קאימנא קמיה דרבינא ובחשי ליה בשופתא דתומא ואכל *אמר מר זוטרא *לית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דאתמר ב"ה הדרל שלשו מע"ש למחר ממוה בין ביד בין בכלי ונותן לתוכו דבש ולא יטרוף אלא מערב *שחליים ששחקן מע"ש למחר נותן לתוכו שמן וחומץ וממשך לתוכו אמיתא ולא יטרוף אלא מערב *שום שריסקו מע"ש למחר נותן לתוכו פול וגריסין ולא ישחוק אלא מערב וממשך את אמיתא לתוכו *מאי אמיתא נינייא אמר אביי ש"מ האי נינייא מעליא לתחלי: ועושיין אנומלין בשבת: *ת"ר דעושיין אנומלין בשבת ואין עושיין אלונוגטית ואיזו היא אנומלין ואיזו היא אלונוגטית אנומלין יין רבש ופולפלין אלונוגטית יין ישן ומים צלולין ואפרסמון דעבדי לבי מסותא למיקר אמר רב יוסף זימנא חדא עלית בתר מר עוקבא לבי באני כי נפקי אתאי אשקיין *חמרא חד כסא וחשי מבינתא דראשי ועד טופרא דכרעי ואי אשקיין כסא אחרניא הואי מסתפינא דלמא מנכו לי מזכותא דעלמא דאתי והא מר עוקבא דשתי כל יומא שאני מר עוקבא דדש ביה: *מתני' אין שורין את החילתית בפושין יאבל נותן לתוך החומץ ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נותן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה *אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ אבל נוטל הוא בכברה ונותן לתוך האיבוס: *גמ' איבעיא להו שרה מאי תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף שרה חייב חטאת א"ל אביי אלא מעתה שרה אומצא במיא הכי נמי דמיחייב אלא אמר אביי *מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול בעא מיניה רבי יוחנן מר' ינאי מהו לשרות את החלתית בצונן א"ל אסור והא אנן תנן אין שורין את החלתית בפושין הא בצונן מותר א"ל *א"כ מה בין לי ולך מתניתין יחידאה היא דתניא *אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן רבי יוסי אומר בחמין אסור בצונן מותר למאי עבדי ליה ליוקרא דליבא רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דליבא אתא לקמיה דמר עוקבא א"ל זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי אול אישתי חמשא בשבת ומעלי שבת לצפרא אול שאל בי מדרשא אמרו ליה תנא דבי רב אדא ואמרי לה תנא דבי מר רב אדא *שותה אדם קב או קביים ואינו חושש אמר להו לשתות לא קמיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לשרות מאי אמר להו רב חייה בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בידיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב שורה בצונן ומניה בחמה כמאן דשרי *אפילו למאן דאסר ה"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן מיסתמן ואזיל רב אחא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה א"ל כי מטינן לבי רב ספרא עיילינא כי מטו עייליה בעא מיניה מהו לכסכוס כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי או דילמא לאולודי חורא קמיכוין ואסיר א"ל *לרכוכי קא מיכוין ושפיר דמי כי נפק אתא א"ל מאי בעא מר מיניה א"ל בעי מיניה מהו לכסכוס כיתניתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי ותבעי ליה למר סודרא סודרא לא קא מיבעיא לי דבעי מר הונא ופשיט לי *תיפשיט ליה למר מסודרא א"ל *התם מיחזי כי אולודי חורא הכא לא מיחזי כאולודי חורא אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפו

(א) נפי קדושי לא: (ב) נפי חס' כמותי מד: ד"ה לית; (ג) נלעיל קתא; (ד) ע"ז ל; (ה) נבנע"ו; (ו) ח"תא אלונוגטית; (ז) חלנין בידים נדי ספתינן; (ח) נלעיל קתא; (ט) חולני; (י) קלי: (יא) נוספי פ"ח; (יב) מ"א לסיקא.

הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לפי שאין עושיין אותה אלא: (ב) ד"ה תנן וכו' לא זכר השבילים כפי: (ג) ד"ה ח"תא וכו' בבבא כרי שפתינן: (ד) ד"ה חלנין וכו': (ה) ד"ה חלנין וכו': (ו) ד"ה חלנין וכו': (ז) ד"ה חלנין וכו': (ח) ד"ה חלנין וכו': (ט) ד"ה חלנין וכו': (י) ד"ה חלנין וכו':

גליון הש"ס

נב"א אבר מר זושא לית הלכתא ככל בני שמעתינא. עין כמותו בל י"ד ע"א חס' ד"ה לית הלכתא: (א) ד"ה חלנין וכו': (ב) ד"ה חלנין וכו': (ג) ד"ה חלנין וכו': (ד) ד"ה חלנין וכו': (ה) ד"ה חלנין וכו': (ו) ד"ה חלנין וכו': (ז) ד"ה חלנין וכו': (ח) ד"ה חלנין וכו': (ט) ד"ה חלנין וכו': (י) ד"ה חלנין וכו':

רבינו חננאל

לפי שאין עושיין אותה אלא לגוון, פי' [לגויין] לבעבו להתראות בו גוונא של ביצה. מאכל הרמס. פי' זה המאכל ממורס הוא כדתנן (נתן) [נטל] את הדם ונתנו לממסדו על הרובי. ורבינו. וי"א מאכל חמורים הוא, כלומר אינו מאכל בני אדם אלא מאכל חמורים הוא. חדרל שלשו מע"ש. חלקו עליו ר' ורבינו א"ר יוחנן ור' אלעזר, דברייך שפטינן הן. ומר זוטרא דהוא בתרא אמר לית הלכתא ככל הני שמעתתא, אלא כי אתא דהתיא חדרל שלשו מע"ש למחר מניחו בין ביד בין בכלי ונותן לתוכו דבש, ולא יטרוף אלא מערב שום שריסקו מע"ש למחר נותן לתוכו פול או גריסין, ולא ישחוק אלא מערב, וממשך את האמיתא לתוכה. מאי אמיתא, הנה. אנומלין, יין ושמן רבש ופולפלין, אלונוגטית, יין ישן ומים צלולין ואפרסמון. יוחנן מתניתין יחידאה היא והוא ר' יוסי, אבל חכאי בין בחמין בין בצונן אסור, וסוגיין דשפעתא אם שרה מאתמול לשתות חלתית בשבת מותר, אבל לשרותו אסור אפילו בצונן, ואם שרה מקודם השבת ועשוי בשבת חושש אם לא ישתי מסתכן, מותר לו לשרות בתוכו ולהניחה בחמה, לכסכוס כיתנתא. פי' לרכוכי קא מיכוין ושפיר, או דילמא לאולודי וכו'. פי' לקבץ מקצת הבנר של פשתיס תוך ידו לשרפו מפני שרודאין הבנר ומתיישב בשמש או ברוח עומד אנטון, פי' קשה ורועה לרככו, נותן הבנר לתוך ידיו ומחלין ומביא ידיו עד שיעשה הבנר ההוא כמו קפוליס קטנים כמין במש, בעי ר' ימינה אטוויי חד יאיתוי [נתן] או דלמא אטוויי ויתוי תרי, תיקו, וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מולין ומביא שבלוב. מיתא שמעינן דייסכוס כעין שפשוף הוא ומתקוץ הבנר, פי' יתמט, ונראה קמטין ושבשבוש מחפשו, ודאמרין אמר רב כהנא ואיחזיא רב יהודה שיש שלע בנדר לכסכוס מבפנים, ומתקרי להאי כיתנתא, שמעינן מינה דסודרא ליתיה כתינתא, ולא יתכן לומר שהוא צמר, שאם הוא צמר אין אומר לו היה לך ללמוד פשתיס מצמר, והרבר רחוק ביניהם ואינה אלא צמר נפן שוה קרוב לזה, ופשט רב חסדא דלרכוכי מיוכוין ושרי. אמר רב חסדא האי כיתניתא

לעוין רש"י

דרשטיבד"ר
[דרשטיבד"ר] להשרות. בירשיון [קירשיון]. שחליים. מינט"א. מנתה (צמח). לדר"א. חלתת.

מוסף רש"י

עושיין אנומלין בשבת. שווא לשמות. ואין עושיין אלונוגטית. שווא לרפואה להטען בשולין מנת הממון דמפתס [נ"ו ל]. ומים צלולין. ששטשו ועמדו כלי יוס או יומיס ליהו"ט ללתי, וסופין טעלוינס נמת ממנתס (טו).

רב נסים גאון

אין שורין את הכרשינין. גרסי' בגמ' דבני מערבא הני אין שורין את הכרשינים משום כבוד, ולא שפין אותן משום דש' אין כוברין את התבן משום מרקד.

כמו קפוליס קטנים כמין במש, בעי ר' ימינה אטוויי חד יאיתוי [נתן] או דלמא אטוויי ויתוי תרי, תיקו, וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מולין ומביא שבלוב. מיתא שמעינן דייסכוס כעין שפשוף הוא ומתקוץ הבנר, פי' יתמט, ונראה קמטין ושבשבוש מחפשו, ודאמרין אמר רב כהנא ואיחזיא רב יהודה שיש שלע בנדר לכסכוס מבפנים, ומתקרי להאי כיתנתא, שמעינן מינה דסודרא ליתיה כתינתא, ולא יתכן לומר שהוא צמר, שאם הוא צמר אין אומר לו היה לך ללמוד פשתיס מצמר, והרבר רחוק ביניהם ואינה אלא צמר נפן שוה קרוב לזה, ופשט רב חסדא דלרכוכי מיוכוין ושרי. אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפו